

Dudari Krónika

XX. évfolyam 1. szám, 2018. február

DUDAR KÖZSÉG ÖNORMÁNYZATÁNAK LAPJA

Köszönet a 40 évért

Jakabné Papp Erzsébet a Szombathelyi Tanárképző Főiskola népművelés-történelem szakán szerzett tanári oklevelet. 1976. augusztus 16-án kezdett el dolgozni a Dudari Általános Iskolában, mely első és egyetlen munkahelye volt. Napközis nevelőként kezdte, majd földrajzot, történelmet tanított. Vezetett szakkört, volt osztályfőnök, munkaközösség-vezető. Elvégezte a Budapesti Műszaki Egyetem által szervezett közoktatás-vezető szakirányú képzést. 1998. szeptember 1-jétől áll a Dudari Általános Iskola élén. Betöltött intézményegység-vezetői, tagiskola-vezetői, megbízott igazgatói és igazgatói beosztásokat.

Minden feladatot a munkájához szükséges törvények, jogszabályok ismeretében oldott meg.

Nem csak vezetőként és kollégaként viszonyult beosztottjaihoz. Emberi értékei, empátiája által közel került munkatársaihoz.

Kedves, közvetlen személyisége révén az iskola és a település életének megbecsült alakja. Jó kapcsolatot ápol egykori tanítványaival, a szülőkkel, a település vezetőivel, a kistérség pedagógusaival.

A jól végzett munka öröme adott számára újabb inspirációt. Az oktatásra, mint rendszerre komplex szemlélettel tekintett, mindennekefelett a gyermekek érdekeire és az emberi értékekre alapozott, s a kor igényeihez igazodott. Szívügyének tartotta a legmodernebb pedagógiai kezdeményezések és tanítási módszerek megismertetését és meghonosítását a mindennapi munkában. Szakmailag

kitágította a kereteket, az ismeretszerzés számos forrását beépítette a gyakorlatba, hogy sokoldalúan művelt, intelligens, széles látókörű diákok lépjenek ki intézményünkéből.

A pedagógus pálya számos rendkívüli helyzet elé állítja a benne résztvevőket. Ezen a pályán 40 éven át úgy állt helyt, hogy emberi alapértékeiben nem ingott meg. Vezetőként is ezen értékek adták stabilitása alapját. Az intézményi munkában valamennyi érintett - alkalmazotti közösség, szülők, fenntartó, partnerek - igényeit figyelembe vette a méltányosság keretein belül. A nevelőtestület szakmai szabadságát, kreativitását, egyéniségét tiszteletben tartotta, és közösségformáló erővé tette.

Az intézmény - összevonások ellenére az iskola megtartotta önálló arculatát.

Jakabné Papp Erzsébet szívügyének tartotta az intézményi önállóságot, tudva azt, hogy az iskola a település megtartó ereje. Nagy elszántsággal kereste az önállóság visszaszerzésének minden járható útját, minden megnyerhető támogatóját. A kudarcok nem tántorították el, eltökélten kitarva bízott az összefogás erejében. A fáradtságos munka jutalma nem az, amit kapunk érte, hanem az, amivé válunk általa. Ezt a szemléletet visszük tovább munkánk során.

Köszönjük a több évtizeden át tartó emberséges pedagógiai munkáját, az igazgatóként csaknem két évtizeden át végzett kitartó, áldozatos helytállását.

A Dudari Általános Iskola Tantestülete

„Pedagógusok a kistelepülésekért” díj

2007-ben a Pannon Térség Fejlődéért Alapítvány hozta létre a „Pedagógusok a kistelepülésekért” díjat. Nagy örömmel tölt el minket, hogy 2017-ben ezt a díjat többek között a Dudari Általános Iskola egyik tanára, Farkas László vehette át.

Farkas László 1981. augusztus 16-án kezdte meg pedagógiai pályafutását iskolánkban. Oklevele mellett testnevelési szakkollégiumi végzettséggel is rendelkezett, így az iskolai testnevelés oktatási feladatait is nagy lelkesedéssel látta el. Emellett folyamatosan vezetett sportkört, szakkört, felkészítette tanulóinkat a különböző területi, körzeti, megyei, országos versenyekre, bajnokságokra. Az iskola sportéletének szervezését mindig szívügyének tekintette. Az eltelt 35 esztendő alatt generációkat nevelt a sport szeretetére. Eredményes működésével tanulók sokaságát jutatta olyan egyéni sikerekhez, melyek iskolánk, a település hírnevét öregbítették. Arra is törekedett, hogy sokféle sportágban, számos területen kipróbálhassák tehetséges tanulóink tudásukat. Lelkes szervező, szabadidejét is a sportversenyeknek szenteli.

Nagyon sokat tett a munkájához szükséges feltételek megteremtéséért is. Pályázatokat nyújtott be, melyek lehetővé tették különböző sporteszközök vásárlását. Aszfaltos, világítható sportpályánk szintén egy

sikeres pályázatának köszönhető.

Közben szakmai tudásának fejlesztésére is törekedett. Elvégezte 1998-ban a Janus Pannonius Tudományegyetem tanárképző szakán a testnevelés tanári szakot, 2000-ben pedig gyógytestnevelő tanári oklevelet szerzett a Testnevelési Egyetemen.

Így szakképzett oktatóként foglalkozhat azokkal a tanulókkal is, akik nem lehetnek versenysportolók, de egészségi állapotuk javításában a mozgásnak nagy szerepe van. Tevékenysége az iskolai sportfeladatok ellátásán is túlterjed. Lelkes szervezője a Dudari Napokhoz kapcsolt sportversenyeknek. Nyaranta sporttábor, kerékpártúrákat szervez, testvértelepülési kapcsolatok keretében kiemelkedően szervezi az ifjúsági csereprogramot.

Nehéz lenne felsorolni az eltelt 35 év területi, megyei és országos versenyek sporteredményeit, az atlétikai és labdajátékok egyéni és csoport sikereit, melyeket Farkas László munkásságával elért.

Az ő fáradozásának bizonyítékai tehetséges sportolóvá nevelt jelenlegi és volt tanítványai személyiségében lehettek fel.

Dudari Általános Iskola

Dudar Község Önkormányzata nevében mindkét pedagógusunknak szeretettel gratulálunk, további életükhöz nagyon sok sikert, jó egészséget és sok - sok örömet kívánunk!

Katolikus Krónika

Egy mozgalmas évet tudhatunk a hátunk mögött. 2016. adventjében megszerveződött Dudaron az első katolikus betlehemes csoport, amely bejárta a falut. Betért minden olyan családba, amely előre jelezte, hogy szeretettel fogadja a betlehemezőket. Büszke vagyok azokra a gyerekekre, akik szabadidejüket nem sajnálva készültek, próbáltak, hogy elvigyék Jézus örömhírét a családokhoz, s végül a karácsonyi ünnepi szentmise fényét is emeljék előadásukkal. Meg kell említenem azt is, hogy két hittanos gyerek ötlete volt ez az egész. „Készítetek utat (...) az Úrnak, egyengessétek ösvényét.” Iz 40, 3 Fáradozásuk jutalma volt többek között az az öröm és megmagasztalás, amelyet azok arcán láthattunk, akik megtekintették a betlehemes játékot. Egy idősebb hölgy látogatásunk alkalmával elsírta magát, mondván nagyon

megmagasztalott. Harmincnégy éve él Dudaron, de ez alatt a harmincnégy év alatt még egyszer sem keresték fel betlehemező gyerekek. Nagyon örül neki, hogy megélt ennek a régi katolikus hagyománynak újjáéledését Dudaron. Utoljára kislány korában volt betlehemezésben része.

A betlehemezéskor kapott adományok hozzájárultak ahhoz, hogy a hittanosok, köztük három dudari gyerek, 2017. júniusában eljutottak Lengyelországba.

Tevékenyen kivették részüket a dudari katolikusok más programokból is: részt vettek februárban a Csetényben megrendezett Katolikus Farsangi Bálban, áprilisban a hittanos találkozón Jásdon, júliusban a gyulakeszti hittanos táborban, augusztusban a pannonhalmi engesztelő imánapon.

Immár hátunk mögött tudhatjuk ezt az évet. Istennek legyen hála azért a sok kegyelemért, amelyet kaptunk benne.

Az adventtel elkezdődő új egyházi évről ismét sok tervünk van: 14 lelkes gyermek készül a betlehemezésre, és így tovább... Isten áldását kérem a betlehemes csoportra, annak minden tagjára és az egész elkövetkező évre.

Tell Nándor hitoktató

Hálaadó nap a Pünkösdi Gyülekezetben

2017 október 15-én tartottuk meg az ez évi Hálaadó Napunkat, melyen meghívott szolgálattevőnk Hámori Attila a Tengelici, Szolnoki és Bonyhádi Élő Szó Gyülekezetek alapító pásztorja volt.

Ünnepségünket több száz fővel rendeztük meg, melyben a helyi Gyülekezet tagjain kívül a térség testvér gyülekezetei, valamint meghívott barátaink, rokonaink is részt vettek.

Településünk vezetői nevében Polgármester asszonyunk, Tóth Edina Kitti mondta el őszinte szívvvel, mikor miben tud hálás lenni Teremtőnk előtt. Ezúton is köszönjük gondolatait.

Az igei üzenetekben Attila testvérünk kihangsúlyozta a Hálaadás, mint életmód szükségességét, és az aktuális élethelyzetektől való függetlenségét (éppen jól, vagy rosszul érzem magam).

Nyomatékos gondolatként jött az a bibliai igazság, melyet az Úr Jézus úgy fogalmaz: „Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földre, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz. Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gyűlöli az életét e világon, örök életre őrzi meg azt.” (Jn. 12.24-25)

Ahhoz, hogy életünk valós küldetését betöltsük, és Istenben egy teljes életet éljünk (amit valójában mindenki nagyon szeretné, még ha jelenleg épp Isten tagadásában is van az élete), ahhoz bizony önmagunknak, a saját magunk szabta életvitelnek el kell halni. Ugyanúgy, mint a búzaszemnek a földben el kell rothadnia, hogy abból valós és többszörös termés jöhessen; ugyanúgy, a mi önmagunk körül forgó életünknek is el kell enyésznie, hogy az a krisztusi élet, amit Jézus Krisztus megismerésében élhetünk, előjöjjön és igazi, sokszorozódó, gyümölcsöző életet teremjen.

„Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.” (Gal. 2.20)

Kívánjuk mindenki számára a hálaadó és Krisztusért élő élet megtapasztalását.

Cieklinski János
lelkipásztor

REFORMÁCIÓ 500 Dudaron

2017-ben A Dudari Református Egyházközség is kivette a részét a reformáció 500 éves évfordulójának megünnepléséből.

A reformáció öt Solája (egyedül) közül az Egyedül a Szentírás jelmondatához hűen március 5-től október 31-ig minden vasárnap egy-egy gyülekezeti tagunk olvasta fel a számára fontos, életét formáló igéket a Bibliából. Ebben a szolgálatban 13 férfi, 14 nő testvérünk és 6 konfirmandus jelöltünk vett részt.

Szeptember 17-én a reformáció 500. évfordulójára emlékeztek közösen a dudari, a zirci, rédei csetényi, bakonyszentkirály-cseszneki református gyülekezetek. Az alkalom megszervezését a Reformáció 500 Emlékbizottság is támogatta. A gyülekezetekből megjelentek Kálmán István dudari lelkipásztor, és Tóth E Kitti Dudari polgármestere köszöntötte. Felemlő érzés volt hallani a több mint 150 torokból felhangzó 90. zsoltárt és a reformációra emlékező „Az egyháznak a Jézus a fundamentuma kezdetű 392. sz dicséretünket.

Dr Barta Zsolt rédei lelkipásztor a Jn 8,30-36 alapján végezte az igehirdetés szolgálatát, majd Kálmán István szavalt a Bódás János Zsoltáros prédikátor c. versét.

A Reformáció 500 Emlékbizottság által javasolt előadást „A presbiterek feladata a reformáció örökségének megtartásában „- Balogh István dudari gondnok tartotta meg

A templomi alkalom méltó részeként az összegyűlt bakonyi gyülekezetek közös úrvacsorán vettek részt. Az úrvacsorai ágendát Hajdú Ferenc csetényi lelkipásztor tartotta. Zárszót, és igei köszöntést, és áldást Tóth András a Pápai egyházmegye esperese mondott.

A templomi rendezvény után a résztvevők a Gyülekezeti Házban szeretetvendégségen vettek részt

Szintén a Reformáció 500 Emlékbizottság támogatásával. Október 8-án 44 testvérünk részére szerveztünk kirándulást Budapestre az Ige-Idők kiállítás megtekintésére. A kiállítás a reformáció kezdeteitől napjainkig mutatta be annak hatását.

Nagy érdeklődés kísérte a Protestánsok a Bakonyban c. vándorkiállítást, ami a Gyülekezeti Házban október 23-28-ig volt megtekinthető.

Felemlő eseménye volt a Reformáció megünneplésének az október 29-i ünnepi istentisztelet, ahol a 10, 50 és 60 éve konfirmáltak találkozáját is megünnepelehetjük, valamint ekkor került felavatásra a Dudari Énekkar közreműködésével a Reformáció 500. évfordulójának emléket állító márványtábla, mellyel a „Reformáció 500.” évfordulóján, az egy, szent és egyetemes Anyaszentegyház részeként, hálát adunk azért, hogy az Úr megtartotta népét, és egyházunkat, itt a Dunántúlon.” (részlet a Dunántúli Református Egyházkerület nyilatkozatából)

A emlékévet hivatalosan az október 31-én a budapesti Arénában tartott istentisztelet zárta. Az alkalmon gyülekezetünkben 15 testvérünk vett részt

„Továbbra is tudjuk, hogy kiben hiszünk (2Timóteus 1,12), ezért bizonyossággal valljuk, hogy a feltámadott Jézus Krisztusban velünk az Isten (Máté 1,23), ha pedig Isten velünk, kicsoda lehetne ellenünk” (Róma 8,31).

Minden jótéteményéért egyedül Istené a dicsőség!

Balogh István gondnok

Impresszum

Kiadja: Dudar Község Önkormányzata 8416 Dudar, Rákóczi u. 19.

Felelős Kiadó: Tóth Edina Kitti polgármester

Felelős szerkesztő: Varga Edit kulturális referens

Nyomtatás : Sollers Nyomdaipari Kft. 2890 Tata, Komáromi út 55.

06-34-586-036, 06-30-223-9156

„Kis kedvencek titkos élete”

Egy közös projekt (ingyenes rendezvényeinken újabb kártyákhoz ruhaosztás)alkalmával volt szerencsém juthatnak.

együtt dolgozni a Samaritánus Alapítvány Mivel előfordul, hogy a tasakok dudari képviselőjével, Csaplár Antival. egyforma kártyákat rejtenek, így Elmondta, hogy az alapítványuk rengeteg cserélgetni is kell, hogy mind gyűjtőalbumot és a hozzátartozó összegyűljön. Ezt megtehetik egymás kártyákat is kapott egy multicégtől és között is, de akár velem is. Minden szeretné eljuttatni a gyerekekhez. Amikor reggel becsengetésig az iskolában megmutatta az albumokat és a kártyákat nagyon megtetszett és azonnal elindult a fantáziám, és meghirdettem egy játékot. akinek megtelt az albuma, de azoknak Főleg iskolás és óvodás korú sem kell csüggednie, akiknek még gyerekeknek, de igazából nyitva állt a hiányos. Hamarosan itt a karácsony, így lehetőség a nagyszülők előtt is, hogy a az adventi kézműves délutánon, aki nem Dudaron élő unokájukat alkot, annak megtöltjük az albumát! megajándékozzák. Nagyon sok albumot kaptunk, így

A gyűjtő album a „Kis kedvencek kulturális közfoglalkoztatottként a titkos élete” című mozifilm alapján készült környékbeli kollegákat is játékba hívtam, és háromdimenziós kártyákat lehet bele oly módon, hogy felajánlottam nekik is a gyűjteni. lehetőséget, hogy a településükön élő Minden dudari óvodás és iskolás gyermekek is megkaphassák ajándékba gyermek (6. osztályig) megkapta a az albumot. Lehetőségük van az én gyűjtőalbumot 10 db kártyával. Ezután projektemet a saját településükön is több lehetőség nyílt számukra, hogy megvalósítani. Így ajándékoztuk meg a újabb kártyákat gyűjtögessenek.

A tanító nénik kaptak kártyákat, gyerekeket, de hamarosan remélem a amiket a piros pont mellé tudtak adni, bakonyánai, csetényi, nagyesztergári és ezzel is ösztönözve a kicsiket a a járásban élő összes gyermeknek tanulásra. tudunk örömet szerezni.

Szeptember 29-én levetítettem az Két gyermek anyukájaként és a érdeklődőknek ezt a mesefilmet, akik már családomnak köszönhetően nem az érkezéskor két kártyát is felejtettem el játszani és gyereknek lenni, választhattak, majd a film végén mozi- így nagy örömet okoz számomra ez a kvízt tölthettek ki: ahány jó válasz, annyi fajta játék és örömszerzés.

kártya. Nagyon nagy sikere volt a Szeretném ezúton is megköszönni filmvetítésnek, több mint 50 gyermek és Antinak , hogy nap mint nap lehetek a szülő vett részt a délutáni mozizáson. „jótündér” a faluban és környéken élő

A könyvtárban is kaphatnak kártyát gyerekek számára. az olvasók, beiratkozáshoz és könyvkölcsönzéshez is jár.

Továbbá, akik részt vesznek a

Varga Edit
kulturális referens

Évfordulós programok a Dudari Énekkar és a Nefelejcs Nyugdíjas Klub életében

Énekkarunk 2017 - ben ünnepelte A tizedik évforduló megünneplését fennállásának 15. évfordulóját. Egy októberben szerveztük meg és ekkor nyugdíjas klub keretén belül működő köszöntöttük fel az idei év kerek dalkörből alakult át 2002-ben énekkarrá évfordulós születésnaposait is: Papp nagy létszámmal, 2007-től pedig jelenlegi Emilnét és Simon Károlynét 80. Kiss formájában 10 fővel működik. Lászlónét és Hagyó Máriát pedig 75.

Júniusban rendeztünk egy születésnapja alkalmából. Nagy kórustalálkozót, hogy megünnepeljük ezt örömeinkre Szabó Imréné Jolán néni is a jeles eseményt. Az évek alatt részt tudott venni programunkon és legszorosabb kapcsolat a bakonyoszlopi felköszönthettük 89. születésnapján. és a vilonyai dalkörökkel alakult ki,

rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein, ez alkalommal is ők Meglepetés volt számunkra, hogy minden meghívott vendégünk eljött voltak a vendégeink, ahogy a tízéves rendezvényünkre: a csetényi és a zirci évfordulón is. Szép délutánt töltöttünk klub tagjai, a megyei nyugdíjas vezetők és a veszprémi szenior csoport tagjai, valamint helyi, bakonyánai, dalokkal leptek meg bennünket, mi is a nagyesztergári, bakonyoszlopi „civil” legkedvesebb dalcsokokból választottuk vendégeink és polgármesterünk Tóth ki műsorunkat, de természetesen új Edina Kitti, aki minden nagyobb dalokkal is készültünk. Sok vendégünk eseményünkön, programunkon érkezett nemcsak a helyi támogatóink megtisztel bennünket látogatásával. közül, hanem a környező településekről Nagy létszámmal, 72 fővel ünnepeltük az évfordulót.

Bakonyánáról, akik az évek folyamán Szép köszöntő szavakkal, jelenlétükkel, sok tapssal, biztatással versekkel, meglepetésekkel lelkesítettek, segítettek bennünket. ajándékokkal köszöntöttek bennünket Ezúton is köszönjük, hogy részvételükkel vendégeink és mi is sok vidámsággal megtisztelték rendezvényünket. A helyi készültünk az évfordulóra. Az időjárás is kedvezett a program szervezéséhez, önkormányzati és egyházi nagyon szép, meleg őszi napra esett az rendezvényeken rendszeresen nagyon szép, meleg őszi napra esett az énekelünk és a vidéki szerepléseken is összejövétel. A vidám hangulatot szívesen részt veszünk, amihez a Ivanovics Imre harmonikával kísért támogatást önkormányzatunk biztosítja, nótázással fokozta. amit ezúton is nagyon köszönünk. Év

végén Advent első vasárnapjára Készülünk, a katolikus és a református Készülünk minden kedves vendégünknek, támogatóknak, fenntartónknak, hogy lehetővé tették templomban énekelünk, majd az év számunkra a sokéves együttműködés, utolsó ünnepején, a Mindenki közös szép együttlétek, élmények Karácsonya rendezvényen. lehetőségét, örömet.

A Nefelejcs Nyugdíjas Klub 2007 Kívánunk minden jelenlegi és tavaszán alakult önkormányzatunk régi tagunknak, vendégünknek jó támogatásával és a csetényi klub egészséget, vidám, boldog nyugdíjas segítségével, irányításával, ami az évek éveket és még sok ilyen szép eseményt! folyamán nagyon szoros barátsággá, „Az egyetlen dolog, ami igazán számít az együttműködéssé alakult. Nagyon sok életben: a kapcsolatunk más közös programot tartottunk az évek alatt, emberekkel.” közös kirándulásokat szerveztünk, / George Eman Vaillant / rendszeresen részt veszünk azóta is egymás klubeseeményein, de / Juhász Jánosné / önkormányzati, vagy könyvtári klubvezető programokra is ellátogatunk egymáshoz.

NYÁRI TÁBOROK

Az idei nyáron táboraink az Erzsébet Tábor Alapítvány támogatásával valósultak meg. Június utolsó hetére Szemfüles tábor címmel szerveztük meg a Napközi Erzsébet táborunkat alsó tagozatos diákjaink számára. Rajtam kívül Bognár Andrea néni, Farkas Lászlóné Kati néni és Gurdonné Zsuzsa néni irányításával 28 tanuló vett részt a rendkívül változatos programokon. Ezek egy része iskolánkban zajlott, pl. kézműves foglalkozások, az üvegfestéstől a kosárlabdáig; valamint a sportbemutatók. Jártak nálunk a zirci dartsosok, és az ugrókötél csapat. Mindkét sportágat ki is próbálhatták a gyerekek. A bakonybéli kirándulásunk rendkívül élmény dús volt! A Pannon Csillagdában filmvetítéssel kezdtük a napot, majd ebéd után a bakonyi Gyilkos tóhoz kirándultunk. Ezen kívül jártunk még Tündérbán, ahol lovas programokon vettünk részt.

Augusztus elején 40 diákkal, Csepin Judit néniel, Némethné Bazsó Márta néniel és

Stanka Erika néniel 6 napot töltöttünk a Zánkai Ifjúsági Táborban. A kedvező időjárásnak köszönhetően sokat strandoltunk, rengeteg szabadtéri programon vettünk részt. Sétahajóztunk, láttunk többféle kutyás bemutatót, gokartoztunk. A sárkányhajó evezősévé is kiképeztek minket! Meglátogattuk a vizes vb helyszínét Balatonfüreden, ahol megkóstoltuk a Balaton legjobb fagyizójának kínálatát. Esténként sem unatkoztunk! Részt vettünk éjszakai bátorságpróbán, mozielőadáson, hallgattunk koncertet, táncoltunk szabadtéri discóban. Nem maradtak el a közös beszélgetések, volt sok nevetés és játék. Reméljük, az idei tábor is ilyen tartalmas lesz!

Köszönet a szervező és kísérő kollégáknak, hogy a gyermekek nyári élményeihez ilyen módon hozzájárultak.

Gerleiné Deutsch Andrea
diákönkormányzatot
segítő pedagógus

BALLAGÓINK

2017 júniusában 18 diák búcsúzott a Dudari Általános Iskolától, akiknek sikeres középiskolai tanulmányokat kívánunk.

SPORTVERSENYEK

Iskolánk tanulói az év során többször vesznek részt sportversenyeken. Nagyon széles a paletta: egyéni atlétikai számokon, asztaliteniszből, csapatsportokban egyaránt évről évre megmérettetik magukat. Sokszor érnek el kiemelkedő eredményt, egyéni csúcst, megyei helyezéseket és érmeiket szereznek. És kapnak még valamit, ami ennél is fontosabb: a mozgás, a testedzés szeretetét.

Jól kezdődött a 2017-es tanév versenydíszaka. Október 4-én került megrendezésre a Köztársaság kupa, melyben hagyományosan megyénk 5-8. osztályos tanulói indulhattak atlétikai versenyszámokban. Nagyon sok, 700 tanuló küzdött az érmeért.

Iskolánkat Simon Báborka 2000 m-es síkfutásban, Balogh Boglárka és Simon Ábel távolugrásban képviselték. Valamennyien egyéni csúcst értek el. Legeredményesebb tanulóink Oniga Kornélia lett, ő magasugrásban (135 cm) első, kislabda-hajításban (43 m) második helyezést ért el. Gratulálók sikereikhez!

Farkas László testnevelő tanár

VISSZATEKINTÉS A DUDARI ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN A 2017-ES ÉVRE

Amikor egy egész évre visszatekintünk egy iskola életére, mindig nagyon sok eseményt, történetet idézünk fel, amelyre büszkék vagyunk, amelyre jó szívvel gondolunk vissza. A terjedelem miatt azonban nem lehet teljes a visszaemlékezés.

2016 decemberében nyugdíjba vonult Jakabné Papp Erzsébet intézményvezető asszony. Köszönjük a több évtizeden át tartó emberséges pedagógiai munkáját, az igazgatóként csaknem két évtizeden végzett kitartó, áldozatos helytállását. A nyugdíjas évekhez jó egészséget és az unokák, a család körében eltöltendő további harmonikus, örömteli életet kívánunk. 2017. január 1-jétől az általános iskola fenntartója és működtetője a Veszprémi Tankerületi Központ. A község önkormányzatáé maradt továbbra is a tulajdonjog. Az önkormányzat az év során számos programmal vesz részt az intézmény életében, valamint támogatja az iskolabuszok működtetését. Iskolánkban több felújítás is zajlott ebben az évben. Az E.ON pályázat és a szülők, a lakosság támogatásával megújultak a földszinti mosdók. A Veszprémi Tankerületi Központ finanszírozásából nyáron megszüpült az első osztály és a 8. osztály, sor került a fűtésrendszer javítására, az udvari kémény lebontására, a belső parkoló bővítésére, az udvari játékok javítására. Évek óta jó eredményt érnek el diákjaink az országos méréseken. Köszönjük felkészítő tanáraink munkáját. 2017. március 1-je óta a Dudari Általános Iskolának új intézményvezetője van Bognár Andrea személyében.

Kedves Dudariak!

Nem vagyok dudari lakos, ezért engedjék meg, hogy bemutakozzam.

Bognár Andreának hívnak. Várpalotán születtem 1974-ben. 1996-ban szereztem meg a diplomámat biológia-földrajz szakon és kezdtem el tanítani Várpalota egyik legkisebb iskolájában. 15 éve élek Bakonybélben a családommal. Ebben a kis bakonyi faluban 2003 óta veszek részt a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság erdei iskolájának működtetésében, és emellett tanítottam a helyi általános iskolában is. 2010 óta dolgozom a Dudari Általános Iskolában. 11 éves kisfiam is a Dudari Általános Iskola tanulója. Eddigi életemet végigkísérték a dudari iskolához hasonló családi munkahelyek, amiért nagyon hálás vagyok. Megbecsülendő számomra, hogy túldigitalizált, rohanó világunkban a Bakony hegyei, erdei között élhetek, hogy családi, emberi léptékű iskolában tölthetem a mindennapjaimat. Iskolánkat sem kerülnek el a XXI. század negatív hatásai, amelyekre kihívásként tekintek. Olyan közegben élhetek és dolgozhatok, ahol még az emberek odafigyelnek a másokra, ahol tanulhatunk mások emberi tartásából, ahol jó szívvel segítséget kaphatok és adhatok. Intézményvezetőként alapvető célom intézményünk értékrendje mellett kiállás, iskolánk korszerűsítése és fejlesztése mellett az, hogy tanítványaink tudásában és emberségben is növekedjenek. Mindehhez sok segítséget kapok munkatársaimtól, a szülőtől, amelyet ezúton is szeretnék megköszönni.

Bognár Andrea
intézményvezető

ISKOLÁSOK A KÖZSÉGI ESEMÉNYEKEN

Tanulóink az elmúlt évben is aktív napján harmadik osztályosaink műsorral résztvevőként színesítették a községi programokat. A hagyományokhoz híven az 5. osztályosok adták a március 15-i megemlékezés egyik blokkját.

A Költészet Napján versmondóink állítottak emléket József Attila születésének.

Köszönjük az önkormányzatnak, hogy a Gyermeknapon színes programokkal szórakoztatták a gyerekeket. A Dudari Napok keretében iskolánk Dudar anno címmel fotókiállítást rendezett.

A bányásznap megemlékezésén egy-egy szál virágot helyeztünk el az emlékműnél. A Körte – és Diófesztiválon jó hangulatú vetélkedőn szórakoztunk. A művelődési ház termét az alsósok rajzai díszítették. Az Idősek

napján harmadik osztályosaink műsorral kedveskedtek a község idős embereinek. Novemberben az Európai Hulladékcsökkentési Héten bevezettük iskolánkban a szelektív hulladékgyűjtést, részt vettünk a községben szervezett ehhez kapcsolódó kézműves foglalkozáson. A művelődési házban "Adj új életet tárgyaidnak címmel" egy alkotószöveget rendeztünk be. Az első osztályosaink az év végi községi karácsonyi műsor lelkes résztvevői.

Köszönjük az önkormányzatnak, hogy élményekkel, színes programokkal gazdagítja gyermekeink hétköznapjait.

Pódáné Táncos Zsuzsanna
munkaközösség-vezető

EGÉSZ NAPOS OKTATÁS

2017. szeptember 1-jén 17 kisgyermek kezdte meg iskolás éveit a Dudari Általános Iskolában egész napos oktatás keretében. Az osztályfőnök én vagyok, osztálytanító pedig Farkas Lászlóné Kati néni.

Iskolánkban kisebb megszakítással az 1980-as évek óta tanítunk ebben a szervezeti formában. A tapasztalataink szerint a legjobb átmenet óvoda és iskola között. A napi tanórákat nem sűrítjük bele a délelőttbe, hanem megosztjuk, délelőtt, délután, és a köztes időt játékkal, mozgással, levegőzéssel, beszélgetéssel, mesével töltjük ki. A tanórák idejét folyamatosan növeljük. A félnapos oktatással szemben egy másik nagy előnye pedig az, hogy hét közben nem kell a táskát hazavinni, tehát a leckeírás is itt történik a tanító irányításával, segítségével.

Nevelési szempontból is mindenképpen előnyösebb ez a szervezeti forma, hiszen a közösségépítésre, a közösségformálásra sokkal több lehetőségünk nyílik. A tanórákon kívül, a közös játék, séták, kirándulások közben sokkal oldottabbak a gyerekek, így más élethelyzetben is látjuk a növendékeket. Ezáltal összetettebb képet kapunk róluk, ami segíti a személyiségformálásukat.

Részt vehetnek színházi előadásokon, mert azon a napon átcsoportosítással megtartjuk a tanórákat, és délután pedig el tudnak menni az előadásra.

Az iskolaotthonban az osztály tanulói a „saját” tanítójukkal készülnek fel az órákra, így egy-egy gyerekre sokkal több idő és energia jut. Az osztályban tanító nevelő tudja legjobban, hogy melyik gyerekek miben kell segítenie, így az egyéni fejlesztés, ill. felzárkóztatás, vagy a hiányzás utáni pótlás is sokkal hatékonyabb.

1. osztályosaink:

Ciekliński Zoé Abigél, Farkas Kevin Mihály, Hegyi Barnabás, Holczmann Márk, Horváth Bence, Horváth Mátyás, Jánosi Borka, Kempl-Frecot Álmos, Kovács Lilla, Mikulák Dávid, Molnár Leila, Nyul Zoárd Máté, Parlag Zalán, Pilise Mátyás, Simon Hanna, Strausz Szilárd, Vukman Zsolt Kornél

Gurdonné Tolnai Zsuzsanna
osztályfőnök

ÉLMÉNYEK TANÓRÁN KÍVÜL

A tanulás mellett jut idő a játékra, a veszprémi Petőfi Színházban. Tavasszal kikapcsolódásra is. Nem maradtak el a negyvenöten a Kukac Kata kalandjai tavaszi osztálykirándulások, amelyek című mesemusicált nézték meg, alkalmával

Budapesttől októberben szintén negyvenöten a Székesfehérváron és Veszprémen át Hamupipőke mesejátékot, tizenheten Fertődig, Nagycenkig bejárták a dudari pedig A kincskereső kisködmön című gyerekek a Dunántúl északi részét. A darabot tekintették meg. Nagy örömet kirándulásokon rengeteg élménnyel okozott, hogy az egyik előadásra a gazdagodtak, tárgyi tudásuk is sokrétűen páholyba szóltak a jegyeink.

bővült. Decemberben 3D-s mozi előadáson 80 Szeptembertől sok szakkör várta a fő vett részt. A gyerekek valamennyi gyerekeket: angol, kézműves, rajz, sport, programon jól érezték magukat és ugrókötel, furulya, gitár, énekkar. kíváncsian várják a következő színházi

Iskolánk diákjai évek óta rendszeres előadást, a Rigócsőr királyfit. színházlátogatók. Ebben az évben **Némethné Bazsó Márta** tanulóink 3 előadáson vettek részt a **intézményvezető helyettes**

MOZGÁSTERÁPIA

Carl Henry Delacato amerikai neurológus kidolgozott egy olyan eljárást, amely mozgásterápia segítségével próbálja az elmaradást ledolgozni. Hazánkban Kulcsár Mihályné neuropedagógus vette át és bővítette ki Delacato programját. Iskolánkban terapeutaként évek óta alkalmazom pedagógiai munkámban a mindennapos testnevelés keretein belül a csoportos mozgásterápiát. A gyermekek fejlődése egyénekenként eltérő fokú, mivel idegrendszerük más és más fejlettségi fokon van. A terápia alkalmazása következtében mozgásuk összerendezettebb lesz, a tanulásban könnyebben boldogulnak és ennek következtében a magatartásuk is pozitív irányban változik. A csoportterápia alkalmazásával, ami az 1. o. iskolaotthon keretei között maximálisan megvalósítható, segíthetnek tanítványainknak.

Farkas Lászlóné
tanító

Emlékezni jó! 3.

Átlagos nap, lóg az eső, csak egy pózna kellene megpiszkálni és esne. Szívesebben ügyködnék az udvarban, kertben, de az idő miatt bokros teendőim közül a vasalás mellett döntöttem. Ezen a tavaszon rengeteg az eső, úgy kell elkapkodni a kinti munkát, ami legalább meglátszik, nem úgy, mint a benti főzés – takarítás, egyebek. Vasalás közben sok-sok emlék jön elő. Ilyenkor nemcsak a kéz jár, hanem a gondolatok is kalandoznak jelenbe, múltba, erre-arra.

Mivel emlékezni jó, emlékezzünk.

Valószínű, a gyermekkor szépsége, a szülői ház szeretete készíti az embert a kellemes emlékekre. Mivel, hogy hétmérföldet változott a világ, ma már megmosolyogni való szokás a portálok előtti söprés / utcasöprés / hétvégeken. A mi utcánkban / Kerítésben / abban az időben szinte csak fiatal házások laktak. Hál' Istennek sokan voltunk gyerekek, és hát a szülői lelemény sem ismert határt. Minden vasárnap reggel legalább 7 óra körül ébresztő volt. / Nemhogy a sok buli után másnap délig alvás! / Minden valamire való falunak volt disznópásztor / kanász /, tehénpásztor / tehenes /, sőt még csikós is. Na már most, ha végig vonultak az utcákon az állatokkal, hagytak maguk után mémi takarítani valót.

Nyáron volt a takarodás, készülés a masináláshoz, szintén söprögetni kellett az elhagyott gabonakalászt. A masinálás a kor egyik legfontosabb művelete volt. Nagy összefogást igényelt, egyik család segített a másiknak, amiért azután számíthatott a visszasegítésre. Mi korombeliek már nem nagyon vehettük ki részünket e dologból, mert – mivelhogy ekkor már gyorsan változott a világ – fontos volt a tanulás. Volt aki már nyaralni is eljutott, ha máshova nem, hát városi rokonokhoz. Emlékezetes marad számomra is, mikor nagynénéméknél Oroszlányban egy másik rokon kislánnyal egy hetet tölthettünk. Ahogy tudom, legények – lányok igencsak várták a masinálást, ki-ki együtt dolgozhatott választottjával. A lányokat nemcsak a legények csipdesték meg, hanem jó alaposan a kalász és polyva is. / Nagyon tudott csipni a nagy melegben. / Napokig mesélték a petrencézést / szalma – polyva hordást /. A gazdák pedig örömmel nyugtázták a termés zsákokba kerülését, ami nagyban meghatározta a következő évi megélhetést. Vitték a malomba az örölni valót, majd sütötték a finom, illatos kemencés házikenyeret – langallót – kispompost. Jófajta füstölt sonka, szalonna, kolbász és szilvalekvár szinte minden családnál csemege volt.

Bár e finomságok még ma is verhetetlenek!

Jakab Zoltánné

Emlékezni jó! 4.

Kedves Olvasók!

A korábbi írásokból bizonyára észrevették, örök szeretet fűz a falunkhoz, kíváltképpen még az utcánkhoz, Kerítéshez is.

Valószínű a Teremtő is így gondolta, hogy nem kellett nekem más vidéket választani fiatal koromban. Lehet bármerre utazni, világot látni, de pár nap után a hegyes -dombos utcák, gyönyörű virágos kertek jutnak az ember eszébe és persze máris kínozza a honvágy. Itthon - teljesen véletlen – kinézek az ablakon, a lombos fáktól, bokroktól nem látok semmit. Illetve dehogynem! Éppen a templom tornyát. Reggelente az-az első, amit meglátunk. Csodálatos!

Manapság más az életforma, mint régen. A fiatalok, akik úgy gondolják és lehetőségük van rá, külön költöznek, építkeznek. De hála Istennek, azért egyre többen maradnak itthon, vagy költöznek városból vissza. Emlékszem, még sok-sok éve Dudaron és talán más falvakban is, még közös udvarokban is sok család lakott. Emlékeim szerint volt, ahol 3-4 család is élt így együtt. Biztos akadtak nehézségek, de a régiek szerint volt ennek az együttélésnek valami varázsa. Megtanultak egymással türelmesek lenni. Segítették egymást dolgaikban – gondoljaikban / számíthattak egymásra /. Több helyen testvérek, rokonok, generációk éltek így közös udvarban, szeretetben – békeességben. Az én nagyszüleim is így éltek sok-sok évig rokonokkal közös udvarban. Közös kút, esetleg közös nyári konyha, közös szilvapattogatás nagy teknőből, majd lekvárfőzés és egyebek. A közös utcakút még ma is fellelhető a faluban. Reggel, este a hosszú itatóvályúknál az állatok itatása alkalmat adott a napi események megbeszélésére. Emlékszem, nagymamám és Zsófi néném családja milyen szeretettel voltak egymás iránt. Aki valami finomat süttött-főzött, vitte a kóstolót a másik családnak. Ki ne hagyjam ebből az időből a majdnem mindennapi esti, nagy beszélgetéseket. Ekkor még TV nem volt, rádió is esetleg 1-1 az utcában / faluban? /. Így tudtak nagyokat beszélgetni, hol egyik szomszédnál, hol a másikinál. Nagyon szerettem gyermekként a történeteket hallgatni, ha csak lehetett, mindig odaültem hallgatóságnak. Ez a szokásom a mai napig megmaradt, szeretem az igaz, szép történeteket.

Ahogy azután „változott a világ”, ez a szokás is szép lassan megszűnt, jött a rádió, TV, Majd számítógép és még mi minden! Kitágult a világ! Manapság a sok sorozatnézés után, / helyett / néha visszahozná az ember a jó kis beszélgetéseket. Sajnos nem érünk rá, vagy csak mentegetőzünk, hogy mennyi dolgunk van, egyre kevesebb időt szentelünk egymásra.

Én most invitálom Önöket! Szánjunk egy kicsivel több időt barátainkra, szeretteinkre, álljunk meg egy pillanatra és kérdezzük meg, segíthetünk-e valamiben!

Egészen biztos, nagyon jól esne mindannyiunknak.

Jakab Zoltánné

Az elmúlt év programjai

Az elmúlt évben az Eötvös Károly Megyei Könyvtár rengeteg programot szervezett, melyben a mi könyvtárunk is részt vett. Ezek mellett természetesen saját programjaink is voltak, ezekről szeretnénk egy kis ízelítőt mutatni.

Március 15. - Ünnepi megemlékezés

A megemlékezés a művelődési házban kezdődött, az óvodások, iskolások és a Dudari Énekharang műsorával. Ezután a résztvevőkkel lesétáltunk az emlékműhöz, ahol Polgármester Asszony és a Jegyző Úr elhelyezte a koszorút és együtt elszavaltuk a Nemzeti Dalt.

Április 11. - Költészet napja

Most már hagyományosnak mondható az évek óta megrendezésre kerülő József Attila Versmondó verseny. A település összes lakója részt vehet rajta, sok óvodás és iskolás megméretteti magát a versenyben és szebbnél szebb versekkel örvendeztetik meg a zsűrit, akiknek minden évben nehezebb a feladatuk, hogy kiválasszák kategóriánként a legjobbakat. A nyertesek A Költészet Napi rendezvényen újból elszavalják a választott versüket az érdeklődőknek, akik szavazatai alapján még egy valaki megkapja a közönség díját is.

Április 19. - Könyvtárlátogatás

A harmadik osztályosoknak nyílt lehetőségük – mivel ők a legaktívabbak és rendszeres könyvtárlátogatók –, hogy ellátogassanak a megyei könyvtárba, ahol színes programok várták őket. Nagy izgalommal indultak a gyerekek a könyvtárlátogatásra. Már az épület külső látványa lenyűgözte őket méretével és különleges szépségével. A könyvtárba belépve elámulnak a sok csodálatos olvasnivalón. A csoport vezetője bemutatta a gyermekkönyvtárat,

elmondta a szabályokat, azután mindenki választhatott olvasnivalót. Nagy sikere volt az őrjegynek, ami mindenki számára újdonság volt. (Azóta már nálunk is használhatják az őrjegyeket.) (Ezután mesét hallgattak a gyerekek, majd a szövegértést célzó játék következett. A babzsákfotelekben ülve különösen át lehetett élni a mese varázsát. Még ezzel sem lett vége a meglepetéseknek, hiszen a program végén ajándékot készíthettek a gyerekek az édesanyjuknak. Csodálatos virágkompozíciók születtek, amit mindenki nagy türelemmel és legjobb képességei szerint készített el.

Április 26-án az óvodásaink is részt vehettek ezen a könyvtári programon.

Április 18. - Magyar Mozi Története

Érdekes, tartalmas előadást hallottunk, láttunk a mozi délutánon a magyar filmvilágunk kezdeteiről, a hangosfilm, majd a színes filmek gyártásáról. Előadónk nagyon sok meglepő adattal, információval, különleges és kivételes színészóriásokkal ismertette meg bennünket, akikről sajnos nagyon keveset, vagy semmit sem tudtunk idáig, akik külföldön váltak világhírűvé. Büszkék lehetünk arra az örökségre, hogy voltak olyan időszakok, amikor filmgyártásunk mennyiségben és minőségben is megelőzte a nagy nyugati országokat. Sok kiváló színészlegendáról emlékeztünk meg, nagyon jó volt felidézni a régi mozizás hangulatát, varázsát. Az előadás után beszélgettünk, előadónk megismertette Dudar moziját évtizedekig működtető Simon Árpáddal, aki nagy örömmel érkezett az előadásra. Ez az ismeretterjesztő előadás megnyitója lett a mozis sorozatunknak, amit négy héten át tartottunk a Művelődési Házban. Régi magyar filmeket vetítettünk egy kis játékkal, kvízzel kiegészítve.

Május 17. - Egészségnap

Sok érdekes előadással és egészséges ételekkel vártuk az érdeklődőket. Lehetőség volt, vércukor- és koleszterin szint mérésre, vérnyomásmérésre, lábállapot felmérésre, és egyedi cipők

megrendelésére, masszázusra, minden résztvevőnek, hogy többször szervezzünk a közeljövőben ilyen programokat. Nagyon jó hangulatban telt a délután, nagyon szép és hasznos volt az összejövetel

Május 27. - Dudari Nap-Gyermeknap

Az idei évben jubileumi rendezvényünk volt, hiszen 25 éve rendezték meg először a falunapot településünkön. Ennek tiszteletére megtartottuk a Művelődési Ház névadó ünnepségét. A művelődési ház Bencze László festőművész nevét kapta, aki szellemi szülőfalujának tekintette Dudart. Ebből az alkalomból a klubterem is elnevezésre került, Csoó Sándor nevét kapta, aki nagyon sokat tett községünk kulturális életéért. Örömmel láttuk, hogy az élő leszármazottai közül többen is részt vettek az avató ünnepségen. A nap zárásaként egy színdarabot láthattunk, A létra címmel Horváth Józsefné rendezésében, helyi amatőrök előadásában: Horváth Józsefné, Juhász Jánosné, Miklósné Halász Ibolya, Halász Réka, Kálmán Noémi, Hegyi Sára, Hegyi Barnabás, Papp András.

A programok szombaton folytatódtak, helyi fellépőkkel és neves előadókkal, finom ételekkel, játsszói lehetőségekkel a gyerekeknek. "Minden hétre egy mese" – mesejátékunkban idén 37 gyermek vett részt nagy örömmel, jutalmuk sem maradt el, belépőjegyet kaptak a Sobri Jóska Kalandparkba. Ezúton is szeretnénk köszönetünket nyilvánítani Ovádi Péternek, a Fidesz választókerületi elnökének a super ajándékért és részvételéért.

Augusztus 30. - Építs legóból könyvtárat

A rendezvényre folyamatosan érkeztek a résztvevők Szép munkák születtek, melyeket saját elképzeléseik és a minták alapján készítettek el, majdnem kevesnek bizonyult az alapanyag. A Könyvtárépítés után olvastak a gyerekek, többen kölcsönöztek is könyveket. Egyöntetű kérése volt

Szeptember 1. - Bányásznapi megemlékezés

A Berek parkban levő bányász emlékműnél tartottuk meg a bányásznapi megemlékezésünket. Ez alkalomból a Dudari Énekharang énekelt bányász nótákat és Molnárné Kati néni mondott el egy verset. A koszorúzás alatt együtt énekeltek a bányász himnuszt. Koszorút helyezett el Dudar Község Önkormányzata nevében Tóth Edina Kitti polgármester és dr. Szivák Péter jegyző, A DUSZÉN Kft. nevében Jakab Kálmán és Véber Mihály és a BDF Nyugdíjas Szakszervezete nevében Dégi István és Mádl György. Az általános iskolások pedig egy-egy szál virággal rótták le tiszteletüket a bányászok előtt.

Szeptember 23. - Körte- és Diófesztivál

Hetedik alkalommal rendeztük meg a Körte- és Diófesztiválunkat. Idén is meghirdettük az "őszi hepe hupa" rajzpályázatot, melyre rengeteg rajz érkezett a környékbéli települések óvodáiból és iskoláiból is. A sütiverseny se maradhatott el, melyre nagyon tetszetős és finom sütemények érkeztek be. A rossz idő ellenére fergeteges buliban, finom ételekben lehetett részük az érdeklődőknek.

(folytatása a 7. oldalon)

Az elmúlt év programjai

folytatás a 6. oldalról

Október 3. - A tudást kamatoztathatod

Kis létszámmal, de annál felkészültebben, előre feljegyzett kérdésekkel érkeztek a gyerekek és szülők az előadásra, beszélgetésre. Tóth Dóra a veszprémi Vetési Albert Gimnázium negyedikes tanulója érdekes beszámolót tartott a felvételiiről, a nyelvtanulási folyamatról, a fakultációról, az emelt szintű érettségiről, saját tapasztalatairól, a tanulási folyamatokról. Sok érdekes élménye volt a Holland cserekapcsolat, utazások révén és beszélt az 50 óra közösségi munkájáról is, amit iskolájában végzett el. Kerner Kitti középiskolai tanulmányait Veszprémben a Közgazdasági és Közigazgatási Szakközépiskolában végezte, számára egyértelmű volt, hogy Veszprémben marad, ahol a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kar - GTK gazdálkodási és menedzsment alapszakra jelentkezett, ahol most a harmadik félévet kezdte el. Nagyon kíváncsiak voltak a gyerekek a számukra még ismeretlen fogalmakra, mint a kreditrendszer, Zh, milyen a vizsgaidőszak, hogyan lehet tanulás mellett dolgozni, mennyire nehéz egyetemen tanulni? Az előadók nagyon részletesen, mindenki számára érthetően válaszoltak a kérdésekre és sok, megszívlelendő tanáccsal látták el a résztvevőket.

Október 4. – Űzd el a magányt

Jó hangulatban, a találkozás örömeivel érkeztek helyi és csetényi vendégeink, akikkel a nyugdíjas klubunk által több mint tíz éve jó kapcsolatot ápolunk. A jelenlevőkről megtudtuk, hogy nagyon aktívan élnek nyugdíjas éveiket, a család, az unokázás mellett lakóhelyük segítőkész, példamutató tagjai, akik nemcsak klubtagok, énekkari tagok vagy levendulafonók, önkéntesek, de szomszéd, rokon, vagy barát idősebb társaik segítői, gondviselői is. A beszélgetés alatt kiderült örömeinkre nem lankadt az valamennyien fiatal, dolgozó éveikben is ilyen tartalmas aktív életet éltek, ezért is folytatták ezt az

életmódot nyugdíjba vonulásuk után is. Sok idősebb, nehezen közlekedő, beteg embertársuknak segítettek, segítenek abban, hogy bevonják őket kézimunkázásba, horgolásba, ajándékkészítésbe, vagy csak eljárnak beszélgetni, beszámolni a falu eseményeiről, élményeiről, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy idős magányossá. Vendégeink közül néhányan még dolgozók és csodálattal hallgatták idősebb társaink példaértékű életmódját, fáradhatatlan munkabírását, kreativitását.

Vidám, kellemes hangulatban telt a délután, amit egy színvonalas meglepetés program tett teljessé: A beszélgetést Oberfrank Pál színművész, a Veszprémi Petőfi Színház Igazgatójának önálló irodalmi estje zárta hatalmas sikerrel.

Október 5. - Víz, víz, tiszta víz

Az élet forrásáról, bolygónk és testünk legnagyobb és legfontosabb alkotóeleméről hallhattunk egy tartalmas előadást a Bakonykarszt Zrt. munkatársától. A gyerekek nagyon tájékozottak és aktívak voltak, sok kérdést tettek fel, amire részletes, könnyen érthető válaszokat kaptak. Számukra szinte felfoghatatlan a szűk környezetük vízfogyasztásának mennyisége és az ivóvíz, valamint a szennyvízhálózat kilométerekben mért hossza. Ivóvizünk keménységéről, összetételéről és ezek hatásáról is sok érdekes dolgot tanulhattunk. Nemcsak az ivóvíz, de a szennyvíz elvezetéséről, ülepítéséről, valamint a keletkezett iszap kezeléséről, újrahasznosításáról is érdekes tájékoztatást hallottunk. Az előadás végén Kincsünk a karsztvíz című kisfilmet mutatták be nekünk előadóink, amiben Veszprém legelső vízrendszeréről, a Bakonykarszt Zrt. működéséről, a munkafolyamatokról, térségünk ellátásáról, fejlesztéséről is széleskörű ismeretet kaptunk. Az előadás végén is sokat kérdeztek a gyerekek, sőt még vitatkoztak is egymással és az előadókkal, nagy örömeinkre nem lankadt az érdeklődésük. A program befejezéséig ivóvizünkkel olthattuk szomjunkt, amire ezután még

nagyobb kincsként tekintünk. Köszönjük Renkó Péter segítségét.

Október 6. - Nagyszüleink mesélték

A mesét Kovács Gyula bácsi kezdte, aki a nemrég töltötte be 80. életévét. Kisgyermekkoráról, kisiskolás koráról, -ami sajnos a II. Világháború idejére esett, a nehéz korszakokról, a földművelésről és sok régi szokásról kezdte a mesélést. Sok kedves és szép emléket, élményt megosztott velünk ifjú éveiből is, érdekességek is szóba kerültek, mint a regruta szokások, a régi bálók, búcsúk, ünnepek. Mesélt a felnőtt aktív életéről, miszerint 36 évig dolgozott autóbussz vezetőként. Különjáratokkal bejárta Európát. Már 24 éve éli boldog, nyugodt nyugdíjas éveit családjával. Az előadást Simon Árpád folytatta. Simon Árpád 74 éves, aki évtizedekig volt a helyi óvoda karbantartója, ahonnan nyugdíjba vonult. Sok kedves élménye volt, mint az óvoda Árpai bácsija, ebédhordója, játékváltója, mindenese, Téliapója, fotósa, mozisa is, hiszen 26 évig üzemeltette a mozi is Dudaron és másik 3 környékbeli településen. Mesélt régi szüreti bálokról, gyermekkori csínytevésekről, ifjúkori udvarlásokról. A hallgatóság egyre több és több kérdést tett fel és kérték a mesélés folytatását. A néhány gyerek némán, száj tátva figyelt, lenyűgözte őket a sok érdekes történet, kifejezés, helynevek, tevékenységek. Nagyon jó hangulatban telt a délután, vendégeink ígéretet tettek a mesék folytatására, amihez nagyon jó egészséget kívántunk mindkettőjüknek.

Október 7. - Ördögtúra

Reggel a nagy szél és a szemerkélő eső miatt úgy látszott, hogy el kell halasztanunk a kirándulást. Végül 10 óra után kezdett tisztulni az ég és két

anyuka 5 kisgyerekekkel bevállalta a túrát. Az idő és a kis létszám miatt úgy döntöttünk, hogy az Ördögárokhoz nem megyünk el, de a közeli Csapóné konyhája barlanghoz kísértünk. Nehéz volt a járás a keskeny, ágas-bogas, sáros ösvényen, szakadékok mentén, de így is jó hangulatban haladtunk és nagyon várták a gyerekek az úti célt. Hamar a célhoz értünk és a vártnál is szebb volt a hatalmas szikla látványa, ami a barlangot rejtette. A bátor fiúk felmászta a bejárathoz és felderítették a régi betyárok búvóhelyét. Megállapították, hogy befelé egyre alacsonyabb, ott már csak mászni lehetne. Tüzet nem gyújtottunk a nagy szél miatt, farönkökön ülve elfogyasztottuk a tízórait, majd lassan indultunk vissza. Közben makkot, színes faleveleket szedtünk, megvizsgáltuk a vaddisznótúrásokat.

November 18 - 24. – Európai Hulladékcsökkentési Hét 2017. – Kézműves foglalkozás

Az idei év témája: „Adj új életet tárgyaidnak” Az iskolával és a Másként Másokért Egyesülettel együttműködve, szerveztük meg a programokat. A hét folyamán az iskolában bevezették a szelektív hulladékgyűjtést és a technika órák keretében újrahasznosított ajándék- és használati tárgyakat, játékokat készítettek, amiből kiállítást rendeztünk a művelődési házban. A már hagyományosnak tekinthető kézműves délutánunkon üvegeket, konzerves dobozokat hasznosítottunk újra, így lettek szép mécesstartók, ceruza- és fakanáltartók. Idei évben nagy hangsúlyt fektettünk a középiskolás korosztály bevonására. Részükre festő tanfolyamot indítottunk, ahol elsajátíthatták a bútorfestés rejtelmét, és felújíthatták régi dobozkaikat, tárgyaikat. A kézműves foglalkozás keretében megunt ruhadarabjaikat is újra gondolhatták, vagy csak feldíszíthették különféle technikával, ezáltal adva új életet ruháiknak.

Juhász Jánosné
Varga Edit

Kikötő - Balatonalmádi

Fotó: Katz István

Balaton képek

2017. Február 27-én nagyon szép programmal vártuk a nyugdíjas klubba meghívott vendégeinket.

Katz István Dudarról elszármazott, jelenleg Balatonalmádban élő amatőr fotós, versíró tisztelt meg bennünket előadásával. A zsűfolt klub helyiségben nagy örömmel fogadták a jelen lévőket a kedves ismerőst, osztálytársat, barátot, rokont, akivel sokan évtizedek óta nem találkoztak. Meghitt, boldog légkörben kezdődött a program, amit vendégünk saját versei felolvasásával nyitott meg. Hallottunk egészen fiatalkori szerelmes verset, később íródott szép sorokat a bányászok életéről és a szülőfalu szépségéről, a gyermekkori emlékekről. A bevezető után vendégünk a Balatonról, a Balaton madarairól vetített képsorozatot néztük meg. Igaz, hogy mindannyian voltunk már a Balatonnál, nagyon sokszor életünk során és talán mindenki látta már minden évszakban és napszakban, de olyan gyönyörű pillanatokot sohasem éltünk át, mint a képek készítője. Csak az ott élő, a természetet, környezetét szerető, csodáló és fiatal kora óta fotózó vendégünknek köszönhetjük, hogy láthattuk szép tavunkat a kora hajnali órákban a napkelte vissza tükröződésével, a déli órák ragyogásával és az alkonyat pirosuló színeivel. Az ősz aranyló képeit csodáltuk, a téli Balaton jégpáncélját és a víztükör kékjének ezernyi árnyalatát. Nem is tudtunk betelni a sok szép látvánival. A természet szépségével együtt nagyon sok madárral ismertett meg bennünket előadónk. Nem is igen mertük bevallani, hogy néhánynak még a nevét sem hallottuk, nemhogy láttuk volna.

Néhány a bemutatott madarak közül:

A vízityúk az elé táruló falatokban találja meg a szépséget, ami elég változatos számára.

A tőkés récét / vadkacsa / nem kell senkinek sem bemutatni. Aki már járt, az boldogan szalad utánuk, a felnőttek pedig etetik őket.

Ha ránézünk erre a tüneményre, nem is kell megmagyarázni, hogy miért. Egyszerűen szép, bájos, kedves és bizalmas madár, rászolgál hírnevére. Bárcsak minden tollas barátunkat ekkora szeretet övezné!

A szárcsa nem annyira ismert, mint pl. a tőkés réce, de legalább annyira aranyos. Jópofa természete és mozgalmas életvitele számtalan kellemes pillanatot okozhat a madárbarátok számára.

A kárókatona kiváló képességű madár, annyi bizonyos, hogy halfogyasztása jelentős, naponta fél kg halat is megeszik.

Ha van madár, mely rászolgál a szeretetre, sőt példamutatásra, akkor az a búbos vöcsök lenne. Ez a különleges madárka ugyanis bővelkedik az emberek szemébe könnycseppet is csalható jelenetekben. Már udvarlást is szertartása is hihetetlenül látványos. A párocscsa egymással szemben áll, majd a vízen körbe-körbe forog.

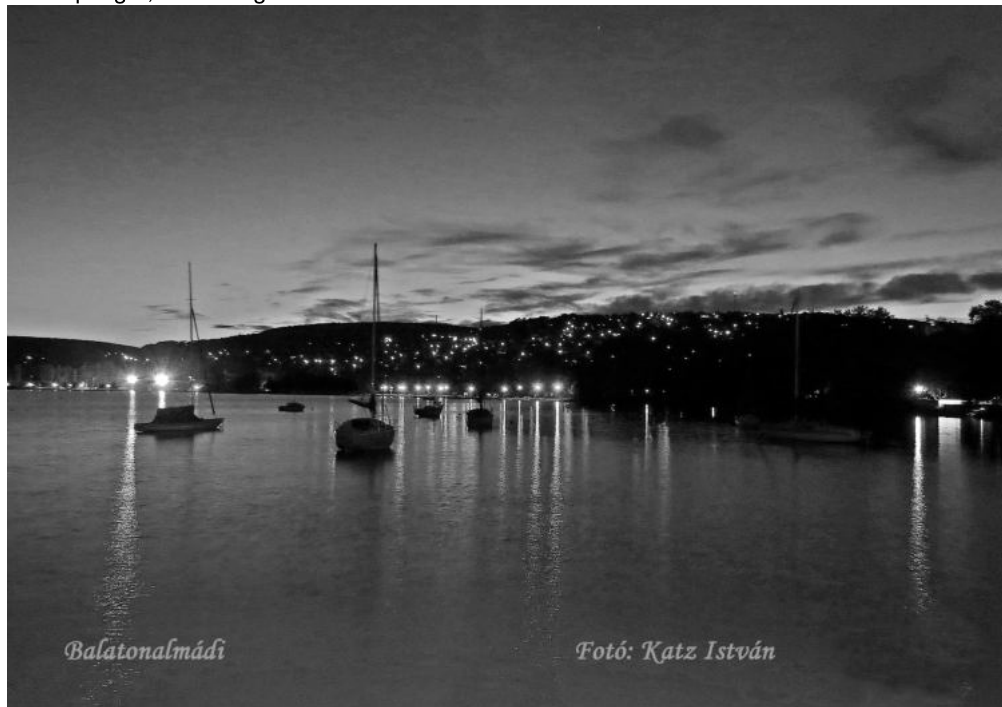
Sokáig beszélgettünk az előadás után, reméljük lesz még alkalmunk egy újabb találkozásra, ahol vendégünk a számtalan, itthoni és külföldi utazásai, élményei során készített fotósorozatai közül megismertet bennünket néhányval.

Mindannyiunk nevében köszönjük a szép élményt, felejthetetlen délutánt!

„Meglátni és megörökíteni a körülöttünk lévő természet szépségeit, a jelen és az utókor számára.”

/ **Fotós Ars Poeticám: Katz István** /

Juhász Jánosné

Balatonalmádi

Fotó: Katz István

SZÜLŐFÖLDEM EMLÉKEI

Bakonyi erdő szélében megbúvó kis faluban fogantam Édesanyám méhében, szántó-vető bányász családba segített világra bábanéni áldott kezével. Jó föld, szülőföld zöldellő határ,

ahol mindig dalol madár. Ott szántott két deressel Nagyapám, házi kenyérrel várt Nagymamám. Sok gyümölcs a kert aljából, összetartó emberek az utcából, mindig jutott zsíros kenyér a kamrából,

versenyt ugráltunk a szénapadlásról. Eszembe jut Édesanyám óvó tekintete, Apám kemény természete. Szobánkon apró ablak, mestergerenda alatt meszelt falak, ódon keretben megsárgult fénykép, nagyszüleim tekintete

rám néz. Bábaasszony dédnagyanyám tanult mesterségével sok csecsemőt adott édesanyák keblére.

Emlékeimbe vissza-visszatér a bánya szédítő mélysége, tárnába leszálló kas zümmögése, szénnel teli csillék billenése,

karbid lámpák pici fényében megcsillanó szénporos arcok keménysége. Lábuk alatt pokol tornácának közelsége. Istálló kövén patadobogás, Nagyanyám kék köténye, itató vödör a kezében, nyikorgó szekér az út porában.

Utcán kürtszó harsan, kondásnak hívó szava, dús fűben juhászcutya csahol, este újra tele az akol. Érett gabona a láthatáron, árnyat adó fatövében délidőben elfáradt arató legény hortyog,

szabad tűzön lekvár fortyog. Kis unokák fiúk lányok friss vizet vittek aratóknak nyáron. Mezőn futó tapsifülest vadász várja, költő vadgalambnak turbékol a párja.

Emlékeimből elő-elő bukkan olajos padlójú régi iskolánk első padosora, ahol az ABC-ét tanultam, ott gömbölyödött az O betű szára, első ötösömet nagyon vártam. Katedra mögül feltűnik

Dóri tanító néni szép arca, Aladvári tanító bácsi szikár alakja, kezében nádpálcával a táblát mutatja, időnként amikor megérdemeltük körmünkre is koppintva. Emeletes új iskolánk tanári kara, Bella tanító néni intó szava,

Nagyszünetek ismerős zaja, lányok kocsiztak, fiúk fociztak. Vadvirág csokor int, pocok kövér búzaszemből sosem elég, kézi aratás embert próbáló nehéz munkája, zakatoló cséplőgépet etetése, jó öreg Hoffer traktor pöfögése.

Arató pálinka butykosokból, kövér sonkák ebédre, frissensült kenyér a kemencéből, s hozzá vöröshagyma az étkek éke. Pince, padlás tele minden jóval, gabonával, finom borral.

Eladósorban lévő leány hozománya szépen gyarapodik tulipános láda aljában. Rozmaringos vőfély urak regrután fesszes ruha, kalapján nemzeti színű szalag, Bakonyi szél simogatja.

Esti beszélgetés gyér lámpafény, kukoricafosztás, melegedő macska a kemencepadkán. Hajnali kakasszó ébresztése, dagasztott kenyér megkelése, szekrény óra ketyegése, hosszú téli esték békessége,

havat hordó szél zenéje. Tollfosztások titokzatos meséi, vaskályhából kiszűrődő fények játékában megelevenedtek mesekönyveink manói. Fülemben cseng tejet hordó lányok kacagása,

májusfát állító legények huncutsága. Első szerelem a tavaszi szélben, titkos csók a kert aljában. Bár máshová vezérelt sorsom, gyermekkorom szépségét, szülőföldem emlékét örökre megőrzöm.

DUDAR 1970. Katz István

Ingyenes Ruhaosztás

Évek óta jó kapcsolatot ápolunk a Samaritanus Alapítvánnyal. 2016. decemberében rászoruló gyerekeket vittünk Tatabányára, az alapítvány székhelyére, akiket tetőtől talpig felöltöztettünk. Ezen kívül játékokat és élelmiszer csomagot is kaptak a családok.

Szeptemberben pedig ingyenes ruhaosztást szerveztünk, amire 70 zsák ruhát kaptunk. Ki-ki kedvére válogathatott a sokféle jó minőségű ruha, kabát, cipő közül. Sokan éltek a lehetőséggel, mégsem fogyott el minden, így Porván is megszerveztük ezt az akciót. Ezúton is szeretnénk kifejezni köszönetünket Németh Attilának és ifj. Csaplár Antalnak a Samaritanus Alapítvány képviselőinek a lehetőségért és a segítségükért.

Bözsi néni a nyugdíjas klubban

2007-ben újjáalakult a nyugdíjas klub, melynek vezetésére év elején felkértek. Tapasztalat híján felkerestem a régi tagokat, mesélik el, hogyan működött a klub, milyen programok voltak, mit szeretnének, milyen témában keressek előadót, kikkel vegyem fel a kapcsolatot. Elsőként Szabó Imréné, Jolán néni hozta a csetényi klubvezető nevét, címét, telefonszámát, akivel közös kirándulások, fürdés során megismerkedtek. Felkerestem Varga Istvánné Marikát Csetényben, aki nagy örömmel fogadott, nagyon sokat segített, tanácsokkal látott el és ezután egyre több programot szerveztünk együtt. Összeismertettük a két klub tagjait és azóta is szoros kapcsolatot ápolunk. Nyugdíj egyesületi, szenior és helyi eseményekre, előadásokra meghívjuk egymást, buszos kirándulásokra is gazdaságosabb, ha egy busszal megyünk. Első éveken sok tagunkat köszönthettünk 80. születésnapján. Ezeket az eseményeket összekötöttük tavasszal a klub évfordulóval, év végén egy mikulás bulival. 2008 nyarán töltötte be Jolán néni és Kiss Dezső bácsi a 80. évét, így július végén készültünk az ünneplésre. Jolán néni az volt a kérése, hogy szeretne egy igazi bulit, ahol van zene, lehet táncolni, jókat nevetni, vagyis szeretné jól érezni magát. Erre az alkalomra készültem köszöntővel, Molnár Lászlóné, Kati néni verssel – aki azóta is klubunk aktív, sikeres versmondója a környező települések és megyei rendezvényeken is – és a csetényi klubtagok is műsorral készültek. Harmonikást is hívtunk Molnár Imre csetényi tag személyében. Ekkor támadt egy ötletem, hogy „Bözsi néni”-ként mesélem el a klubban történt eseményeket. Hatalmas lett a siker, többször el kellett játszanom itthon is, de Csetényben, Bakonyánán is előadtam már két-két részt, hiszen az első siker után nagyon várták Bözsi néni az újabb és újabb beszámolókkal. Szerencsére gazdag volt a klubélet akkor is, jártunk színházba,

kirándulásokra, Budapestre három alkalommal Idősek Világnapja rendezvényre, gyógytornára, közben jómagam Franciaországban is jártam, volt a klubban farsang, voltak falusi rendezvények, azaz nem kellett témát keresni, csak megírni és előadni. Első egy-két alkalommal Balogné, Bori volt a párom, őt tudtam bevinni a szereplésre. Amikor Bori Romániába utazott, megkértem Molnárné Kati néni, hogy vállalja a szereplést. Ekkor mint „Szopora Józsi”- / aki már az előző részekben szerepelt / meséltem, azaz panaszkodtam, hogy a Bözsi sosincs otthon és így meséltem el az elmúlt időszakban történeteket. Nagy sikert arattunk ekkor is. Az első öt rész után egy-két évig nem írtam újat nehéz magánéleti időszakom alatt, de aztán annyira kérték a tagjaim Bözsi néni, hogy a 2013. decemberi rendezvényre írtam egy részt, ami beszámoló volt az elmúlt időszakról és meglepetésként a csetényi klubvezetővel adtuk elő, vagyis meséltük el, mi történt a két klubban. Ebben az időszakban Varga Erika már többször részt vett rendezvényeinken, nagyon jól érezte

magát, tetszett neki a műsor, gyakran énekelünk együtt és a vidéki vendégeket is számtalanszor hazaszállította autóval. 2015. májusban, amikor Molnárné Kati néni és Rostásné Erzsébet néni 75. Csepinné Irénkét és Horváthné Vimát 70. születésnapján köszöntöttük, Erika boldogan vállalta a szereplést, így került sor a közös jelenetre, amit énekekkel fejeztünk be. Erika nemcsak aktív énekkaros, hanem kiváló táncos is, már három éve a helyi néptáncsoportot is erősíti. 2016. februárban jutott el hozzám a felhívás az országos „Ki-Mit-Tud?”- rendezvényre, amit minden évben meghirdetnek, először a megye központokban az elődöntőkre kerül sor, majd a legjobbakat beválasztják a középdöntőbe, ami minden évben más helyszínen kerül megrendezésre. Először meg sem fordult a fejemben, hogy jelentkezni kellene, hiszen tudtam, hogy akikkel szerepelni szoktam nem vállalják a nagy közönség előtti szereplést, főleg úgy, hogy kívülről kell mondani a szöveget. A csetényi klubvezető sajnos beteg, ő most nem tudta vállalni, pedig 2012.-ben vele

már részt vettünk egy ilyen versenyen és bekerültünk a középdöntőbe, Hévízre. Ekkor jött polgármesterünk Tóth Edina Kitti hívása, aki megkérdezte, hogy nincs e kedvünk részt venni a vetélkedőn, mert ha igen, támogat bennünket. Ezúton is nagyon köszönöm a biztatást, a segítséget, ösztönzést! Egy beszélgetés alkalmával említettem, hogy jó lenne jelentkezni, de nincs kívül, meg ha lenne is, arra gyorsan kellene készülni aktuális mondanivalóval, ami nemcsak a mi klubunkról szól. Ekkor ajánlotta fel Erika, hogy ő szívesen szerepelne velem, akkor éppen szabad a délelőtti. Átírtam az utolsó jelenetet, így mentünk el március 4-én Veszprémbe az elődöntőre. Ott nagy volt a siker, hamar jött a hír, hogy bejutottunk a középdöntőbe, amit április 19-én rendeztek meg Harkányban. Ezen a napon 52 produkció volt, délután három órától este tízig tartott. Nagyon izgultunk, hogy tudjuk-e a szöveget, hiszen úgy éreztük, hogy nem tudunk eleget próbálni. Szerencsére a 26. produkció volt a miénk, így csak este fél hétig kellett izgulni. Közben láttuk a kiváló táncosokat, énekeseket, versmondókat, falusi jeleneteket. A tapsviharból rögtön éreztük, hogy a közönségnek nagyon tetszett a jelenetünk. Az értékelésnél megtudtuk, hogy a zsűri kettő dalkörnek és egy egyszemélyes színháznak adta meg a maximális 50 pontot, ami biztos hely a döntőben. Összesen 6 középdöntőből választják ki a döntő produkcióit. Nagyon jól éreztük magunkat, jobbnál jobb előadásokat láttunk, nagyon sok ötlet merítettünk és nem utolsósorban nagyon sok emberrel megismertettük Dudart. Hazautazásunk reggelén többen kérdezték: „Ti vagytok a „Bözsi néni” produkció Dudarról, ugye? Nagyon jók voltatok!” Még egyszer nagyon szépen köszönjük a támogatást, szép élményt és hogy még messzebb vihettük Dudar jó hírét.

Juhász Jánosné

Óvodai nevelőmunkánk a 2017/18-as nevelési év első felében

Óvodánk az idei nevelési évtől újra önálló intézményként működik, Kiskópé Óvoda Dudar néven. A nyári karbantartási munkáknak köszönhetően a csoportszobák szép új laminált padló burkolatot kaptak, az udvari játékok, padok, mászóakák vidám színes átfestéssel várták a gyermekeinket. A 2016/17-es nevelési évben az elmúlt évhez képest személyi változás nem történt óvodánkban, Négy óvodapedagógus, két dajka néni és egy fő közfoglalkoztatott segíti munkánkat. Gyermeklétszámunk jelenleg 49 fő, a mostani adatok ismeretében januártól még folyamatosan bővül, 4 kisgyermek fog még óvodánkba jönni. A nevelőtestületünk pedagógiai döntése alapján, szeptembertől az osztatlan csoportok helyett, részben osztott csoportokban folyik a gyermekeink nevelése. Így a csoportelosztás a következőképpen alakult.

A napsugár csoport (kis-középső) 22fő, a napraforgó csoport, 27 fő (középső-nagycsoportos gyermekek közössége.) Nagycsoportos gyermekünk száma: 18fő Hátrányos helyzetű gyermekek száma: 4Fő Gyermekvédelmi határozata van: 9Főnek Közétkeztetésben 46 fő vesz részt Más községből bejáró gyermekünk száma: 2fő Logopédiai foglalkozásban részesül: 16fő, 1 fő SNI státuson van, ő heti két alkalommal kapja a számára meghatározott speciális fejlesztést. Törvényi előírásnak megfelelően az idei évtől kötelező a 3 éves korúak szűrése is, aminek alapját a szülői-és óvónői kérdőívek kitöltése adja. Szeptemberben igényelheték a szülők az ovi-busz szolgáltatást-megfelelő kritériumok alapján- így 14 kisgyermek jogosult erre a kedvezményre, mely a szülők számára térítésmentes.

különbéle foglalkozások: ovi-foci, ovi angol, néptánc, ismerkedés a furulyával, valamint elkezdődtek a hittan foglalkozások is. Játék és eszközállományunk folyamatosan bővül - infokommunikációs eszközeinket tablet vásárlásával bővítettük, mellyel a foglalkozásainkat színesítjük, valamint a modern kor elvárásainak is igyekszünk megfelelni. Kihasználjuk az ingyenes továbbképzési lehetőségeket, melyekkel bővítjük pedagógiai kompetenciánkat. Október hónapban két óvodapedagógus is részt vett a székesfehérvári POK szervezésében, a veszprémi Vadvirág Óvodában megrendezésre kerülő szakmai előadásokon. Jó kapcsolatot ápolunk a környékbeli óvodákkal, szakmai rendezvényeiken, lehetőségeinkhez mérten mindig részt veszünk.

Az idén is visszalátogattak hozzánk az első osztályos gyermekek, mi pedig november 21-én részt vettünk az iskolai

nyílt napon, ahol tájékozódhatunk a gyermekek fejlődéséről. Aktív SZMK működik intézményünkben, november 15-én adventi munkadélután szervezték, amelyen sok szép karácsonyi dekoráció készült. Több család támogató segítségét is éreztük, érezzük, mint pl. játékelajánlások, varrógép, számítógép gyermekhasználatra, karácsonyfa adományozása az ünnepségünkhöz. Többféle program megvalósult az eltelt időszak alatt (úszás oktatás, Márton nap, zenés előadás, karácsonyi fényképalbum készítés, igényfelmérés szerint, rajzpályázatokon való részvétel, stb) Köszönöm a Fenntartó és a Képviselő Testület támogató segítségét, az óvodapedagógusok és dajka néni lelkiismeretes munkáját!

Aszódiné Biró Hilda
intézményvezető

Kirándulás a Veszprémi Állatkertbe

A világ első Madarak és Fák Napja rendezvényt a párizsi európai madárvédelmi egyezmény alapján, Chernel István, a híres ornitológus szervezte meg Magyarországon.

Hazánkban, 1996 óta kormányrendelet alapján, minden év május 10-én kerül megrendezésre.

Mi, a dudari Kiskópé Óvodában is évente megemlékezünk erről a napról.

Tavalyi évben ez alkalomból ellátogattunk a veszprémi Kittenberger Kálmán Növény- és Vadsparkba. Az állatkertbe szóló jegyeket ajándékba kaptuk Ovádi Péter választókerületi elnöktől, Tóth Edina Kitti Polgármester Asszony hozzájárulása által. A szülőknek így csak a kiránduláshoz szükséges külön busz költségét kellett finanszírozniuk.

A gyermekek izgatottan indultak neki a napnak. A buszozás a megszokott jó hangulatban zajlott. A két részből álló állatkertet a gulya-dombi bejárat felől közelítettük meg. A jegypénztár előtt már mindenki türelmetlenül várakozott a bejutásra.

Első utunk a Madárröpdébe vezetett, ahol flamingókkal, skarlát íbiszekkel és récékkel találkozhattunk. Csodálatos élményt nyújtott, ahogy a fejünk felett szálltak el ezek a lenyűgöző élőlények. Ezt követően a Dinó Parkba sétáltunk. Ott megcsodáltuk az életnagyságú őslényeket. Utunk az Afrika-savanna kifutóján folytatódott tovább, ahol zsiráfokat, struccokat, zebraikat, impalákat és egy háromtagú szélesszájú

orszarvúcsaládot szemlélhettünk meg. Majd a savanna kifutó szomszédságában, a Majomházban, gyűrűsfarkú makikat, páviánokat és zászlósfarkú kolobuszokat ismerhettünk meg. Csupán csak egy üvegfal választott el bennünket ezen állatoktól.

Innen felcsigázott állapotban siettünk tovább, mert szerettük volna megtekinteni a borjúfókák etetését. Még mielőtt a Vizes élővilágot bemutató Parkhoz értünk volna, megálltunk egyszer az Elefánt Park előtt, ahol három fiatal és játékos elefántbika várt minket.

Ezt követően a borjúfókák etetési ceremóniája következett. Nagy élményt jelentett ez a műsor szám a gyermekeknek. Ámulva figyelték milyen sebesen úsznak a fókák vízben, és azt is, hogy milyen ügyesen tudnak labdázni vagy éppen pacsit adni. A bemutató után a pápaszemes pingvinek életébe nyerhettünk rövid betekintést. Ekkor már fáradtak voltak a kiskópék, ennek ellenére közkívánatra átsétáltunk a Fejes-völgyben található tekintélyes természetű oroszlánokhoz, tigrisekhez.

A kicsiknek és nagyoknak egyaránt feledhetetlen élményt nyújtó, különleges természeti adottságokkal rendelkező Állatkertben mindenki nagyon jól érezte magát és kellemesen elfáradt.

Köszönjük az élményt!

Schindler-Csapó Tímea
óvodapedagógus

Úszás lehetőség az óvodásoknak

Az idei tanévben is örömmel vettük igénybe a Zirci tanuszoda által ajánlott úszásoktatást. Óvodánkból hét gyermek igényelte ezt a lehetőséget. Négy héten keresztül pénteki napokon jártunk a zirci uszodába, ahol a gyerekek közel kilencven percet töltöttek a medencében. A reggeli órákban indultunk az óvodából menetrendszerű buszjárárral. Az utazás során szociális képességeik is fejlődtek. A gyerekeket egy óvónő és egy szülő kísérte. A kísérő szülők nagy segítséget jelentettek a hajszáritásban és az öltözködésben. Ez a négy alkalom lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermekek megismerjék, megszokják, megszeressék a vizet, pozitív tapasztalatokat szerezzenek egy számukra új közegben. Megismerkedtek az uszodahasználat szabályaival és rendjével. Az úszás oktató játékos feladatokkal segítette a gyerekek vízhez szokását. Megfigyelhető volt, ahogyan a gyerekek hétről hétre bátrabbak, magabiztosabbak lettek a vízben. Az úszás pozitív hatással volt mozgásukra, önbizalmukra, alkalmazkodó képességükre és kitartásukra is egyaránt. Amennyiben alkalmunk lesz, a jövőben is szeretnénk kihasználni ezt a lehetőséget.

Földesiné Siető Judit
óvodapedagógus

Márton-napi lampionos felvonulás

Második alkalommal rendeztünk lampionos felvonulást, hogy felelevenítsünk egy régi karácsonykor sárban botorkál.”

Az óvodában ezen a héten tiszteletére az emberek fáklyákkal, tevékenységeinket is Márton nap köré lampionokkal énekelve járták körbe a építettük fel. A gyermekek falvakat, és ezzel a jó cselekedeteket megismertek Szent Márton jelképező fényt kívánták eljuttatni legendájával. Sokat beszélgettünk, libáról szóló verseket, mondókat, dalokat tanultunk, libás játékokat

Ki is volt Szent Márton?

A legenda szerint a római császár katonájaként szolgált, lóháton kardozott a csatákban. Nemcsak bátorságáért, hanem jószívűségéért is szerették. Egy hideg téli napon fázó koldust látott meg. Márton levette meleg köntösét, kardjával kettévágta és egyik felét a didergő koldusra terítette. Később pap lett belőle, felvonulásunkat harmonikaszerűen hangulatossá. A művelődési házba emberek püspöknek akarták tértünk vissza, ahol a lampionokkal egy megválasztani. Márton egyszerű ember szeretett volna maradni, ezért elbújt az emberek elől a liba ólba. A libák hangos gágogásával elárulták Márton búvóhelyét. Így mégis püspök lett belőle és élete végéig segítette a szegényeken. Köszönjük Marika néninek a libaszírt, az Márton nap a karácsonyi böjtöt megelőző utolsó nap, amikor megengedett a falatozás, vigasság. Régen ilyenkor fizették ki a járandóságokat, nem ritkán liba formájában és az újbor kóstolása is ekkor volt. Úgy tartja a mondás, hogy „Aki Márton napján libát nem eszik, egész éven át éheznek.” Időjósítás szerint

Fehér Tamásné
óvodapedagógus

Ha személyesen megismerhetéd Istent, érdekelne-e?

Gondolatok a „Kis Zöld Füzet” alapján. Folytatás! 3. rész

Még egy pár évvel ezelőtti Dudari Krónika cikkeiben megismerhettük a „Kis Zöld Füzet” két igen fontos tényét, miszerint: 1. ISTEN SZERET TÉGED ÉS CSODÁLATOS TERVE VAN AZ ÉLETEDEDEL. 2. AZ EMBER BŰNÖS ÉS ELSZAKADT ISTENTŐL, EZÉRT NEM ISMERHETI ÉS NEM IS TAPASZTALHATJA ISTEN SZERETETÉT ÉS ÉLETÉRE VONATKOZÓ TERVÉT.

Isten szeretetének mércéje Fiának feláldozásában mutatkozott meg, Aki feltámadva számunkra valami különlegeset, az „Örök életet” adta, melyben bőségesen élhetünk. Ugyanakkor azzal is szembesültünk a második tény alapján, hogy mindannyian vétkeztünk, melynek következménye életünk nézve az Istentől való elválasztottság, a lelki-szellemi és egyben fizikai halál. Ez a bűnös életmód persze lehetett aktív lázadó életvitel, vagy csupán teljes passzivitás Isten személye és a megváltás munkája iránt. Igaz a bűn miatti elválasztást az ember mindig megpróbálta áthidalni erkölcsös élettel, filozófiával, „jócselekedetekkel” vallásos életvitellel. De ezek a próbálkozások mindig kudarcot vallottak. Mi lesz hát az elveszett emberrel? Istennek van-e erre megoldása? Erről beszél a „Zöld Füzet” harmadik pontja, a Harmadik Tény:

JÉZUS KRISZTUS ISTEN **EGYETLEN** MEGOLDÁSA AZ EMBER BŰNÉRE. ÁLTALA MEGISMERHETED ÉS TAPASZTALHATOD ISTEN SZERETETÉT ÉS ÉLETEDERE

VONATKOZÓ TERVÉT.

Miért is lehet Jézus a mi bűneinkre a megoldás, hogyan tudja a te és az én bűneim rossz következményeit megoldani?

Zöld Füzet válasza erre: **Jézus helyettünk halt meg.**

A bűn büntetését, ami a halál, neked és nekem kellett volna saját bűneink jogos következményeként elviselnünk, de nem mi, hanem Jézus hordozta el. Ez Isten igazi szeretetét mutatja meg számunkra:

„Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” (Róm. 5.8)

Ez csodálatos tény volt, valaki, aki annyira szeretett minket, hogy életét adta értünk, így a bűneink következménye nem minket terhel. De Isten megoldása több Jézus helyettesítő halálánál. Jézus Krisztus nem csupán meghalt az emberekért, hanem egyben a bűn következményét, a halált is legyőzte. Ezt miben nyilvánult meg? Mi erre a bizonyíték?

Jézus Krisztus bűn, és a halál feletti győzelmének bizonyítéka, hogy: **Feltámadt a halálból!**

„... Krisztus meghalt a mi bűneinkért az írások szerint. Eltemették, és - ugyancsak az írások szerint - feltámadt a harmadik napon, és megjelent Kéfásnak (Péternek), majd a tizenkettőnek. Azután megjelent több mint ötszáz testvérnek

egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek, néhányan azonban elhunytak.” (1 Kor. 15.3-6)

Ugyanakkor a kis füzet harmadik tényének, és még inkább a Bibliának, van egy olyan kijelentése is, amiben ma sokan megütköznek, felháborodnak, a kereszténységet, az igazi Krisztus-követést „nem toleránsnak” tekintik. A Harmadik Tény így fogalmaz:

Ő az egyetlen út, amely Istenhez vezet

A mai „Mindenkire el kell fogadnunk”, „Toleránsnak kell lennünk” gondolkodásmód és életszemlélet ezt a kijelentést kirekesztőnek, sarkosnak és elvakultnak fogja titulálni.

Talán akik olvassák ezeket a sorokat is, megütköznek ezen. Annyi féle vallás, filozófia, lelki-szellemi gyakorlat van.

Olyan színes és még felfedezetlen a világ számunkra fizikai, természeti téren, és még inkább lelki, szellemi, transzcendens területeken oly sok minden van, amit nem ismerünk, sőt lehet, hogy még csak nem is hallottunk róla. Akkor hogy lehetne az Isten megismerését egyetlen vallásra, bocsánat egyetlen személyre leszűkíteni? Ez igazán komoly kérdés, merünk-e erre válaszolni? Jézus igen!

„Jézus így válaszolt: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam.” (Jn. 14.6)

Ez nem „kirekesztés”, ez nem az, hogy „nem vagyunk toleránsak”. EZ AZ IGAZSÁG!

Nincs más út! Ő maga az Út! És bárkinek, aki más módon szeretné megközelíteni az Atyát, azt mondja: Senki sem mehet az Atyához csakis én általam. Ha valaki mégis más úton szeretne eljutni Istenhez, a mennyei Atyához, a „más úton” nem fog odajutni.

Akkor az a kép, miszerint Isten egy hegy tetején van, és hozzá több irányból, több vallási meggyőződés alapján is fel lehet jutni, ez téves lenne? Igen, ezt teljesen hamis. Csak egy út van az Atyához és ez Jézus Krisztus.

De miért is kellene nekünk elfogadnunk ezt, hisz rengeteg „szent könyv”, más vallások iratai mást írnak? A mai kor különleges szellemi élményt nyújtó „gurui” másról beszélnek. Miért kellene nekünk mégis Jézus szavait elhinnünk?

Mert Ő feláldozta magát Te érted. Ő halt meg helyetted. Ő megoldást adott a bűn következményére, a halálra. Isten Őbenne már áthidalta a szakadékot, mely minket elválaszt Tőle: elküldte Jézus Krisztust, aki helyettünk halt meg a kereszten, hogy megfizesse a bűneinkért járó büntetést.

A „Kis Zöld Füzet” így fejezi be ezt a gondolatot, így én is: Nem elég csak ismerni ezt a három tényét...

Folytatás következik!

Cieklinski János
lelképásztor

Anyakönyvi Hírek (2018. január 24-ig)

Házasságot kötöttek:	Születtek:	Meghaltak:
Murai Szabolcs és Bársonyosi Adrienn Ady u.9.	Baumann Amira an.: Nagy Izabella Szív u.34.	Kiss Lajos Nagyesztergár Hunyadi u. Simon László Rákóczi u. 16.
Bacsák Zsolt és Szigeti Márta Melinda Rákóczi u. 32.	Lochi Lilien an.: Tajkov Mónika Diófa u. 4.	Földesi Dávidné Kossuth u. 31. Simon Lászlóné Petőfi u. 65. Nagy Pál Telekítő u. 17.
Fürst Gergely és Kálmán Katalin Arany J. u. 21.	Solti Noel an.: Szmulai Katalin Virág u. 27.	Marinec Vaszilij Dmitrijevics Berek park7. Kis Jakab Pál Petőfi u. 9. özv. Vass Józsefné Kiss I. u. 18.
Papp Attila és Szajp Melinda Diófa u. 16.	Szöcs Arnold Alex an.: Németh Júlia Hunyadi u. 3/A	Horváth Tiborné Alkotmány u. 15. Táncsics Mihály Petőfi u. 29. Varga Gyuláné Kőalja u. 4. özv. Nagy Árpádné Arany J. u. 7. özv. Jakab Kálmánné Petőfi u. 26.
Dobos Norbert és Szauber Melinda Nagyesztergár, Hunyadi u. 16.	Kiss Bertalan an.: Kiss Gabriella Táncsics u. 5.	Kissné Jakab Sarolta Petőfi u. 9. Szőke István Erdősor u. 20. Tankó Illésné Jókai u. 4.
	Aszódi Olivér an.: Klesitz Erika Hunyadi u. 46.	Molnár Ferenc Arany J. u. 44. Janus Lajos Ady u. 11. Horváth Tibor Dózsa u. 18. Jakab József Darma u. 5. Kiss András Dózsa u. 29.
	Szemmelveisz Loretta an.: Kovács Alexandra József A. u. 11.	Kernusz Tiborné Dózsa u. 39. Szolga Árpád Táncsics u. 6.
	Garbacz Johanna Jázmin an.: Neukum Katalin Darma u. 3.	
	Vörösmarti Levente Vilmos an.: Csepke Mónika Erdősor 60.	
	Hubay Zsombor an.: Holczmann Edina Jókai u. 2.	
	Poós Richárd an.: Bauernfeind Edina Arany J. u. 31.	
	Keserő Dávid an.: Kálmán Zsanett Vasút u. 23.	
	Keserő Nikolett an.: Kálmán Zsanett Vasút u. 23.	
	Poós Bence Benjamin an.: Istenes Mária Dózsa u. 10.	
	Jakab Liliána an.: Csaplár Kinga Erdősor u. 27.	
	Kernusz Petra an.: Csányi Katalin Dózsa u. 39.	
	Papp Eliza an.: Juhász Orsolya Petőfi u. 50.	
	Fehér Ferenc Dániel an.: Farkas Anita Hunyadi u. 16.	
	Fekete Alíz an.: Németh Zsuzsanna Diófa u. 21.	
	Molnár Zora an.: Maródi Tímea Arany J. u. 18.	
	Oszolik Adél an.: Papp Nikolett Petőfi u. 39.	
	Pinkava Kiara an.: Bognár Ilona Arany J. u. 33.	

Beruházások Dudaron

dr. Szivák Péter jegyző, Tóth Edina Kitti polgármester, Óvádi Péter FIDESZ választókerületi elnök

Önkormányzati épület felújítása: Önkormányzatunk épülete részben állami támogatásból, részben önerőből teljesen megújult. A beruházáshoz 30 millió forint állami támogatást nyertünk a Belügyminisztériumtól. Megtörtént a főépület komplett külső és belső felújítása. A beruházás eredménye, hogy a kollégák az eddigi méltatlan, sötét munkakörnyezetből egy modern, világos és korszerű épület irodáiban folytathatják a munkájukat. Egy helyen tudják végezni a feladataikat, így a kommunikáció, információáramlás is maximálisan biztosított számukra. Fontos szempont továbbá, hogy az ügyfelek egy, a községhez méltó önkormányzati épületben intézhetik ügyeiket.

Jövő évi tervünk egy II. ütemű beruházás kivitelezése, melyre

szintén állami támogatást nyertünk. A II. ütem újabb irodákkal, irattárral bővítené az önkormányzat épületét. A még felújításra váró épület megújulásával egy szép, esztétikus és egységes épületkép fog kialakulni a településen, amely a jövőben még további fejlesztések alapjává válhat.

Vis – maior József Attila utca: A József Attila utcát a sok esőzés hatására víz öntötte el, mely sok hordalékot kimosott az úttestre, sérült a padka, valamint a vízvezetők is. A felújításra 9.959.000,- Ft állami támogatást nyert önkormányzatunk a Belügyminisztériumtól, mely segítségével az egész úttest új burkolatot kapott és a hozzá tartozó padka is felújításra került, biztosítva ezzel a könnyebb, balesetmentes közlekedést.

Tóth Edina Kitti
polgármester

"Kérdései vannak a biztosítási szerződéseivel kapcsolatban? Nézzük át együtt! Ingyenes tanácsadás, független tanácsadóként!"

Hívjon bizalommal.

Major János 06 20 559 1584."

Közel 100 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert DUDAR TELEPÜLÉS BÖLCSŐDE KIALAKÍTÁSÁRA. Köszönetünket fejezzük ki Óvádi Péternek, a FIDESZ választókerületi elnökének folyamatos támogatásáért és segítségéért!

A dudari Kiskópe Óvoda és Bölcsőde látványterve

Gyermekorvosunk tanácsai - Croup vagy gégegyulladás

Kedves Szülők!

Az elmúlt hetekben és napjainkban is gyakori megbetegedés főként a kisdud és óvodás korú gyermekeknél jellemző croup vagy gégegyulladás. A croup gyakorlatilag egy összefoglaló megnevezés, mely nem a gyulladás lokalizációját jelenti mint a gégegyulladás, hanem annak klinikai megjelenését takarja. Rekedtség, ugató jellegű köhögés, belégzési nehezítettség, vagy húzó-sípó belégzés illetve súlyos esetben akár a teljes hangtalanság jellemzi. Belégzési nehezítettség esetén behúzódadást lehet látni a gyermek mellkasán vagy a nyakán a szegycsont felett. Ijesztő, amikor az addig teljesen jól lévő gyermek hirtelen éjszaka nehézlégzésre ébred. Sokszor a hajnali órákban rosszabbodik a betegség. A gyermekek sokszor nyugtalanok, pulzus-és légzésszámuk megemelkedhet.

A tünetek fiatal gyermekeken gyakrabban fordulnak elő. Kockázati tényező lehet a veleszületett vagy szerzett gégeszűkület, az arcüreggyulladás, a refluxbetegség valamint a krónikusan gyulladt orrgarati-mandula. Kezelésénél fontos a hideg pára alkalmazása, akár otthoni párástó

készülékkel. Vigyük ki a gyermeket a hideg levegőre, ez hamar megszünteti a nehézlégzést. Gyakrabban szükséges szellőztetni, nem szabad túlfűteni a házat. A gyermek ne tartózkodjon sokat a meleg párás fürdőszobában, ilyenkor rövid ideig tartó zuhanyzás is elegendő. Minden esetben nagyon fontos a gyermek megnyugtása, mert a sírás mindig fokozza a tüneteket. A gyermeket helyezzük ülő-félülő helyzetbe. Az ilyenkor ajánlott gyógyszerek a gégegyulladásának mérséklésére szolgálnak. Súlyosabb esetben viszont kórházi fekvőbeteg-ellátás szükséges gyógyszeres inhalálás céljából.

Mikor forduljunk azonnal orvoshoz?

- Ha 20 perc után sem sikerült megnyugtani a gyermeket, nem múlik a rekedt köhögés.
- A gyermek szaporán szedi a levegőt, behúzóadások látszanak a nyakon és a bordaközökben.
- Ha a beteg szája körül kékes elszíneződés jelentkezik, sápadt, nem kommunikál velünk, azonnal hívjunk mentőt.

Dr. Szemmelveiszné Dancs Viktória
gyermekorvos

TÚZIFA RENDELHETŐ,
AKÁR KONYHAKÉSZRE HASÍTVÁ!
Bükk, cser, kőris, akác!

Tel.: 06-30-8986-431
vagy
06-20-3338-656

TROJÁK POWER TECHNIKA KFT!

Zöldterület kezeléssel foglalkozó vállalkozás az alábbi tevékenységek elvégzését vállalja:

- fűkaszálás, bozótirtás
- kaszálás, sövény nyírás
- fakivágás
- veszélyes, nem dönthető fák kivágása alpin-technikával
- talaj marózás

Az ország bármely részén!
Hívjon bizalommal és segítünk!

TROJÁK ATTILA
Tel.: 06-30 898 6431